

den minister in handen gesteld, die, onder nauwkeurige opgave van de gronden, hem daarna schrijft, dat in geen deele daarvoor in aanmerking kunnen komen. De gemeenteraad kiest dan uit de overblijvende een drietal, waarna de minister de keuze doet.

Men ziet, ook een radicale minister van eeredienst duikt aan de volkskerk nog niet veel vrijheid gunnen.

Maar dat weinige is voor menigeen in Denemarken nog te veel. Sommigen houden het hart vast bij de gedachte, dat er door de leden der landkerk kerkeraden zullen benoemd worden. Men vreest dat, gelijk bij de burgerlijke gemeenteraden de sociaal-democraten de meerderheid wisten te verkrijgen, alsook ook bij de kerkelijke vergaderingen dezelfde personen de overwinning zouden weten te behalen, om op die manier ook de kerkelijke predikanten te beheerschen. De gedachte is ook uitgesproken, dat wanneer er toch een kerkelijke gemeenteraad komen moet, aan dat lichaam veel werk zal worden gegeven, opdat degenen die een afkeer hebben van het kerkelijk leven, geen lust zouden krijgen om er deel van uit te maken.

Men ziet hieruit op nieuw, waartoe de volkskerk leidt. Men rekent op de mogelijkheid dat mannen die met God en zijn dienst gebroken hebben, de leiding in kerkelijke zaken zullen in handen krijgen. Dit is niet mogelijk wanneer de kerk vrij is, en van hare vrijheid gebruik maakt om in den Naam des Heeren tucht uit te oefenen.

Dit is zeker, dat in Denemarken de oud-bureaucratische inrichting niet kan bestendig blijven. Ook de kerkelijke gemeente is moedig geworden en begint hare rechten te gevoelen.

Gemengd nieuws.

Eenige jaren geleden werd de Mormonenstaat Utah in de rij van de Unie der Vereenigde Staten van N. Amerika opgenomen. Dit zou niet geschied zijn, als niet door de Mormonen de belofte was gedaan, dat zij de veelvuldigste zonden prijs gaven. Maar het blijkt al meer en meer, dat zij niet genoege zijn die belofte te houden. Trouwens was het niet te verwachten, dat zij hun woord zouden gestand doen. Immers de veelvuldigste zonden deed niet van de leer der Mormonen, het deel dat het meest streedend is voor het vleesch, en men komt er zoo maar niet toe om dit prijs te geven.

Er is in den laatste tijd een streven in de Vereenigde Staten ontstaan om gedaan te krijgen, dat in de Constitutie van het land een bepaling komt, die zich tegen de veelvuldigste zonden keert. Er heeft zich daartoe een vereniging gevormd. Daar in Amerika bij velen het huwelijk gehouden wordt voor een soort van burgerlijk contract, dat om allerlei oorzaken, ook om nietigheden, kan verbroken worden, zoo is het te verstaan dat de actie tegen de veelvuldigste zonden niet krachtig zijn kan en dat het daarom noodig is, dat het Amerikaanse volk gewezen wordt op de heiligheid van den huwelijks staat.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

EINDE EN BEGIN.

Hoe vreemd niet waar? Het eind voorop en 't begin achteraan.

En toch moet het zoo. Want we staan aan het eind van het eerste jaar der twintigste eeuw en daarna begint het tweede.

We staan op de grens, en als het goed zal zijn, dan rijst onze bode tot den Heere God.

Geef, nu we aan 't eind staan en begin, Nu we in 't Verleên Uw goedheid prijzen, Dat we ook, vertrouwend als voorheen, Op u, o Heer, op u alleen, Den nieuwen dag zien rijzen!

De oudejaarsdag is voor vele lezers niet onplezierig en de nieuwjaarsdag recht prettig. We hebben vrijaf, al lang te voren, we zitten gezellig samen, we gaan uit, we krijgen bezoek. Er wordt smakelijk gegeten en gedronken. We zien onze kennissen en vrienden. We wenschen elkaar heil en zegen, gelijk die ook ons worden gewenscht. Kortom, de kleine jongen had in zijn onnoozelheid wel gelijk, toen hij zei: „Hé, ik wou dat het maar dikwijls oude en nieuwjaar was.“

Maar meer dan eens in 't jaar gaat het niet. En ik denk dat die jongen toen hij ouder was geworden, zelf wel zal bespeurd hebben, dat het al vaak genoeg oudejaar en nieuwjaar wordt. Hoe ouder men wordt, hoe sneller de jaren komen en gaan in ons oog, en ten slotte mengen we met Mozes. We brengen onze jaren door als een gedachte.

Dat staat in Psalm 90, het „gebed van Mozes, den man Gods.“

Dat gebed, een oude en nieuwjaarspsalm, is nu al duizenden jaren oud. Toch blijft het altijd nieuw en heerlijk en aangrijpend. Dat komt evenwel omdat de geest des Heeren, die in dit lied spreekt, dezelfde is, die onveranderlijk, die ook spreekt tot ons, zoo we des Heeren kinderen zijn. Anderszins is het, doordat de harten der menschen te aller tijd dezelfde zijn. Er is een groot onderscheid naar het uiterlijke tusschen een groot vorstelijk man als Mozes, die een heel volk leidt door de Arabische woestijn, en een eenvoudige arme vrouw die nooit verder is geweest dan haar dorpje. Maar als beiden kunnen zeggen: „Heere, leer ons alzo onze dagen tellen, dat wij een wijs hart bekomen“, dan zijn ze toch in de hoofzaak één. En dan is die gaste Psalm ook wat in hun beider harten leeft, dan gevoelen zij allebei de waarheid en de kracht der woorden van dat rijk en ernstig lied.

Van daar dan ook, dat nu nog allen die God vrezen, in wat land en van wat volk ook, op den oudejaarsavond van harte met Mozes' lied instemmen als hij zegt:

Heere, Gij zijt ons geweest een toevlucht van geslacht tot geslacht. Eer de bergen geboren waren, en Gij de aarde en de wereld voortgebracht hadt, ja van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God. Gij doet den mensch wederkeren tot verbijzing, en zegt: Keert weder, zij menschenkinderen. Want duizend jaren in Uw oog en als de dag van gisteren, als hij voorbijgegaan is, en als een nachtwaak. Gij overstromt ze; zij zijn gelijk een slaap; in den morgenstond zijn zij gelijk het gras, dat verandert: In den morgenstond bloeit het, en het verandert; des avonds wordt het afgesneden, en het verdort.

En evensoo bidden op den nieuwjaarsmorgen allen die God vrezen met den man Gods: „Verzadig ons in den morgenstond met Uw goedertierenheid, zoo zullen wij juichen en verblijd zijn in al onze dagen. Verblijd ons naar

de dagen, in dewelke Gij ons gedrukt hebt, naar de jaren, in dewelke wij het kwaad gezien hebben. Laat Uw werk aan Uw knechten gezien worden, en Uw heerlijkheid over hun kinderen. En de liefelijkheid des Heeren onze Gods zij over ons; en bevestig Gij het werk onzer handen over ons; ja het werk onzer handen, bevestig dat.“

„Leer ons onze dagen tellen,“ zoo bidt Mozes. Dat is een woord voor jong en oud.

Wie zijn dagen telt, merkt op hoe ze voorbijgaan, hoe elke dag er één is, en hoe hij al opklimmende ook aftelt.

Denkt daar eens over na. Want het zegt tot ons: Ge blijft hier niet eeuwig. Koopt den tijd uit. Nu is het nog de wel aangelegene tijd. Laat ons dan nu tot den troon der genade gaan, om geholpen te worden ter bekwaam (d. i. geschikter) tijd. Want die tijd eindigt ook eens, en daarbij wachten ons de komende dagen, waarvan de Prediker spreekt, als hij ons vermaant aan onzen Schepper te denken, als we nog jong zijn.

Er is nu welhaast weer een jaar voorbij. Er is veel gebeurd in Afrika en in Europa, in Nederland en in onze woonplaats, tot in ons huis toe.

Maar is er nu ook wat gebeurd, wat goeds, in uw hart?

Heeft de groote ommekeer al plaats gevonden, die onze Bijbel bekeering noemt?

Dat is een heel ernstige vraag, die elk op den Oudejaarsdag zichzelf moet doen. Want daarop komt het aan. En als we gevoelen op de vraag eigenlijk te moeten antwoorden, neen, dan weten we dat het nog niet goed staat, al hebben we nog zoo goed opgepast, en al kregen we op school een prijs, en al hadden we een prettige vakantie. We zijn naar onze natuur op den weg, die ons van God afvoert, maar de Heere Christus roept: „Komt tot Mij.“ Dan gaat het een anderen weg op. Dan komt men van den breeden op den smallen. Op den eersten loopend er wel meer dan op den laatste, doch het eind zal toonen, dat zij, die den smallen gingen, wijs deden.

Maar die wijsheid is niet uit ons, vrienden. Uit ons zelf kiezen we den breeden weg, want die is de makkelijkste. En daarom, wilt ge den smallen weg in het nieuwe jaar gaan — en 't is Gods gebod dat ge zoo doet — bidt dan den Heere God dat Hij een nieuwe geest geve, die laat heeft in Zijn wegen.

„Ik ben de weg,“ zegt de Heere Christus. We weten alzo waar we zijn moeten. Gaat in het oude jaar nog tot Hem, om een nieuw hart, en met de bede dat Hij in het nieuwe jaar u doe wandelen op het pad des levens, dat de verstandigen, d. i. de godvreesenden, naar boven voert.

Dit groote heil wensch ik allen lezers en vragers en briefschrijvers allerleest toe, zoowel mijn lezers van ruim 20 jaar geleden, als allen die in hun plaats kwamen. De tijden veranderen, maar de Heere God blijft dezelfde. Zijn goedertierenheid is in eeuwigheid. Hij is het einde en het begin. Zoo zij ook ons einde en ons begin des jaars in Hem!

AAN VRAGERS.

Een derde vraag van het meervoudige vijftal luidt: Hoe komt men aan de uitdrukking „in den aap gelogerd zijn“?

Apen, gelijk katten en andere dieren behooren tot die, welke ons in oude boeken worden aangeduid als „ongure, felle beesten“. En al wat ik van apen heb gezien doet mij gelooven, dat ze nog zoo zijn.

De uitdrukking hierboven aangehaald was in zeer oude tijden onbekend, dat is toch wel begrijpelijk.

Vroeger en nu nog ook, hadden de herbergen uithangborden of althans namen. Zoo loogert men in „het bruine Paard“, in „de Zon“, in „het Haasje“, enz. Zoo ook bedrukt „in den aap gelogerd zijn“, zijn tijdelijke woonplaats ergens hebben waar de aap uithangt.

Dit laatste is dan zinneloosheid op te vatten en wil zeggen: vertoeven bij menschen even listig, gauw en boosaardig als de aap. 't Is bij denulken niet prettig wezen. En zoo beteekent „in den aap gelogerd zijn“, in een onaangename toestand zijn, in omstandigheden lang niet heegerlijk; gekomen zijn tot wat men niet zijn wilde.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEDANKT: Tichoven, H. Teerink, te Amersfoort. Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Oostwold en Nieuwolda, J. L. Dippel, te De Bilt. — Vleeland, G. J. Offerhaus, cand. — Marken, J. J. H. Klomp, cand. — Wadenoyen, J. R. Kooy, te IJendoorn. — Peperga, T. Bolt, te Grijpkerke.

AANGENOMEN: Gieterveen c. a., door H. van Dijk, cand. te Kampen. — Acqou, G. Verdoes Kleyn, cand. — Bredevoort, J. H. Ledebor, te Bourt. — Benthuizen, G. H. Beckenkaamp, cand.

BEDANKT: Oosterwierum, M. Wiersum, cand. — Ter Heyde, J. J. Klomp cand. — Nieuw Beerta, A. H. van der Hoeve, te Vliedder. — Makkinga, G. J. Offerhaus, cand. — Hoornsterwaag c. a., H. van Dijk, cand. te Kampen.

Geabonneerden op DE HERAUT wordt beleefd verzocht, de abonnementsgelden over het kwartaal, eindigend 31 Dec. a. s. ten bedrage van f 1.20, per postwissel over te maken, welken men gelieve te adresseren aan

De Administratie van „De Heraut“ Amsterdam.

Intekenaren op het premiewerk DE GE-MEENE GRATIE, die het daarvoor verschuldigde driemaandelijkse wenschen te voldoen, herinneren wij aan de kwartaal-betaling van f — 75 per aangevraagd exemplaar.

Op ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden.

DE ADMINISTRATIE.

Amsterdam, December 1901.

Advertentien.

Heden ontliet tot onze diepe droefheid na een smartelijk doch geduldig lijden, in haren Heere en Heiland onze innig geliefde en beminde echtgenoot en moeder

JOHANNA KUIJPERS, in den ouderdom van 42 jaren. H. L. CRAAIJO. A. J. CRAAIJO. Nijmegen, 24 December 1901.

Heden ontliet, in haar Heere en Heiland, onze geliefde Dochter en Zuster MARIJTJE, in den ouderdom van 23 jaar. A. BABELDIJK. Nieuwendijk, M. BABELDIJK-V. D. HORST. 26 Dec. 1901. G. BABELDIJK.

Op den 26sten December 1901 overleed te Utrecht, na een kortstondige ongesteldheid, Mevrouw ANNA ELISABETH KERKHOVEN, Jhr. L. I. VAN ASCH VAN WIJCK, Exar-Tat.

Bij dezen onzen welgemeenden dank aan allen, die bij de herdenking van onze vijfzig-jarige Ambtsbediening blijken gaven van hunne belangstelling, door woord en daad in en buiten de Gemeente.

J. J. KUIJPER, F. D. M., Echtgenoot en Kinderen. Den Ham, 24 December 1901.

1876. — 10 DEC. — 1901.

Met dankerkentenis aan den Heere, Die mij deze vijftien twintig jaren in Zijn Wijngaard deed arbeiden, betuigt ondergeteekende zijn HARTELIJKEN DANK voor de vele bewijzen van liefde en achting op 10 Dec. jl. ontvangen.

Dr. M. VAN DER BOOM. Ouderkerk bij Amstel, 24 Dec. 1901.

BREEBAART'S
Orgel- en Pianohandel.
DAMRAK 20-22 — Amsterdam.
Groote voorraad, rijke keuze, van af f 65.—
Men vrage de Catalogus.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

Groningsche Hypotheekbank voor Nederland,
Gevestigd te GRONINGEN.

Commissarissen: Prof. Mr. D. P. D. FABRIS, J. H. DE WAAL MALEFIJT, A. W. SCHIPPERS, Jhr. H. A. WTEWAALL VAN STOETWEGEN, H. LUKING, Mr. P. DIELEMAN, E. G. WENTINK.

Raad van Toezicht: J. BOUWES, J. TERPSTRA, Mr. H. VAN DER VEGTE.

Verstrekt geld op eerste Hypotheek, zonder vooruitbetaling van rente. Geeft uit 4 pCt. Pandbrieven, keerd 99 pCt., in stukken van f 1000.—, f 500.—, f 100.— en f 50.— verkrijgbaar ten kantore der Bank, bij hare Agenten en bij alle Commissarissen en Makelaars in effecten. Inlichtingen worden verstrekt te Amsterdam door de H.H. L. G. WEISZ & Co., Westermarkt 21 en E. J. RADIUS en H. J. DANE, Teesselschedestraat 3; te Rotterdam door den heer H. DANE, Haringvliet 49.

De Directie:
M. BROUWER, Mr. W. SWITTERS, F. J. BOLT.

Abonneert u op
EXCELSIOR.
Geïllustreerd Tijdschrift voor Neerlands Volk
ONDER REDACTIE VAN
A. J. HOOGENBIRK en J. A. WORMSER.

Prijs per jaargang (12 nummers à 16 pagina's en 12 nummers à 8 pagina's) f 3.50.

INHOUD van het No. van 7 December 1901: „Het boek des geslachts“; Een ontmoeting; De laatste dag van het eerste jaar; Afschaffing van sterke drank; De Sphinx van Ghizeh (met plaat); Van punten en komma's; Nachavonuur; Wat is tijd?; Min-Christelijke Christen-maatschappij; Leestafel; Vragenbus; Correspondentie; Vragen en antwoorden; Uit het leven.

INHOUD van het No. van 21 December 1901: „De Heere onze gerechtigheid“; Een ontmoeting; IJvermaak; De Pyramiden; Vragenbus.

Men vrage proefnummer aan.

Amsterdam.
Pretoria.
BOEKHANDEL
HÖVEKER & WORMSER.

BOEKHANDEL
HÖVEKER & WORMSER,
Kalverstraat 154, Amsterdam.

THEOLOGISCHE en WETENSCHAPPELIJKE BOEKHANDEL.
BELLETRIE, Fransch, Duitsch en Engelsch. — BAEDEKERS, TAUCHNITZ' editie. — Relectuur. — Photographien, enz.

WANDTEKSTEN.

Wed. P. VAN EIJK & ZONEN,
(voorheen JOHANNES KRAMER & Co.),
Dam 15-17 en Vijgendam 12.

Koopen en verkoopen EFFECTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden en Zilveren MUNTEN en vreemde BANKNOTEN. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO tot dagelijks vast te stellen rentekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering.
Gevestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 547 en 549.
Maatschappelijk Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commissarissen:
Mr. Th. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARIE, Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNINGK VAN DER OYE
Directeuren: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.
De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen
KAPITAAL en LIJFRENTE tot elk bedrag.

Te Koop aangeboden,
een net AVONDMAALSTEL benevens een DOOPVONT.
Te bevragen bij den Heer G. P. VAN ARKEL, te Leerdam.

VRAAGT:
Packard-Orgel,
met Harp en Pijp-Diaponen.
De schoonste registers voor Solo spel.
Bij
GOLDSCHMEDING,
Warmoesstraat 141 en
Keizersgracht 305,
AMSTERDAM,
en bij H.H. Agenten.

Vereeniging ter bevordering van Christelijke Lectuur.

Aan de leden der Vereeniging voor 1902 wordt den 2den Januari a.s. verzonden:

HET LAND MIJNER VADEREN.
Indrukken op een reis door EGYPTEN en PALESTINA,
DOOR
F. LION CACHET.

Met een voorrede van de dochter des Schrijvers.
Dit belangrijk werk is 278 bladzijden groot en bevat vele platen naar photographien, door den schrijver van de reis medegebracht. 't Zal in den handel komen à f 2.75; in stempelband f 3.50.

BOEKHANDEL
HÖVEKER & WORMSER.

Dr. A. KUYPER.

Antirevolutionair, óók in uw huis-gezin. f 0.60

De Christus en de sociale nooden en Democratische klippen. f 0.30

De crisis in Zuid-Afrika. Uit de „Revue des deux Mondes“. Vertaald door G. K. ELOUT. f 0.50

De Schoolkwestie. No. 1-6. 1875. Elk nummer. f 0.10

No. 1. Naar aanleiding van het onderwijdsdebat in de Kamer. Redvoering van Dr. A. KUYPER in de zitting der Tweede Kamer van 7 December 1874. f 0.15

2. De scherpe resolutie en het decretum horrible. f 0.10

3. Grieven tegen de schoolwet en het geheim verraden. f 0.10

4. Het redmiddel. f 0.10

5. De schoolwet voor de vier-schaar van Europa. f 0.10

6. Is het resolutiestelsel onuitvoerbaar? (Uitverkocht). f 0.10

Evolutie. Rede bij de overdracht van het rectoraat aan de Vrije Universiteit, op 30 October 1899 gehouden. f 0.60

Handenarbeid. f 0.15

Het Calvinisme. Zes Stone lezingen in October 1898 te Princeton (N.J.) gehouden. Tweede, goedkoopste uitgave. Gebonden. f 1.10

Het Calvinisme, oorsprong en waarborg onzer constitutionele vrijheden. Eene Nederlandsche gedachte. Tweede druk. f 0.90

Het Sociale vraagstuk en de Christelijke religie. Rede bij de opening van het Sociaal Congres op 9 November 1891. f 1.—

Maranatha. Rede ter inleiding van de Deputaten vergadering, gehouden te Utrecht op 12 Mei 1891. f 0.25

Niet de vrijheidsboom, maar het Kruis. Toespraak ter opening van de tiende Deputaten-vergadering in het eeuwjaar der Fransche Revolutie. f 0.40

Proeve van pensioenregeling voor werklieden en hunns gelijken. f 0.40

Varia Americana. f 1.25

Gebonden. f 1.75

Volharder bij het Ideaal. Openingswoord ter Deputaten-vergadering van 17 April 1901. f 0.25

Welke zijn de vooruitzichten voor de studenten der Vrije Universiteit? Rede ter inleiding van de Leeuwarder meeting, op 5 Juli 1882. f 0.40

BOEKHANDEL
HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdam.
Pretoria.

Boek- en Courantdruckerij:
DE ROYEN KROON & BARELS,
Amsterdam.